

Auto-industrie heeft op grondvesten

Volkswagen fraudeerde met uitstoot-tests

Achtergrond - 24 september 2015

Het Volkswagenschandaal beheerst de Duitse media deze week. Is het een affaire van voorbijgaande aard, of moet de Duitse industrie vrezen voor een schandaal met *systemischer Krisenqualität* (het kaliber van een systemische crisis), zoals directeur Hüther van het Institut der Deutschen Wirtschaft (IW) voorspelt?

Het [Handelsblatt](#) laat een aantal belangrijke Duitse economen en woordvoerders uit de industriebranche aan het woord die een somber beeld schetsen. “Ook al weten we nog niet hoe sterk de Duitse economie wordt getroffen door het Volkswagenschandaal, het risico is hoog, door Duitslands sterke afhankelijkheid van zijn export”, citeert het Handelsblatt voorzitter Marcel Fratzscher van het Deutsche Institut für Wirtschaftsforschung (DIW).

De auto-industrie is met een omzet van 368 miljard euro de grootste Duitse industriebranche, meldt het Handelsblatt. Als de auto-export naar de Verenigde Staten significant afneemt dan heeft dat gevolgen voor de economische groei in Duitsland, zegt Stefan Bielmeier, hoofdeconoom van de DZ Bank, in de krant. Dat werkt ook door op de arbeidsmarkt, voorspelt hij.

Miljardenboetes en terughaalacties

Volkswagen heeft, sinds vrijdag bekend werd dat het concern fraudeerde met de emissietests van dieselauto's in de Verenigde Staten, meer dan 20 procent van haar beurswaarde verloren. Woensdag trad topman Martin Winterkorn af, die sinds 2007 de scepter zwaaide bij het autobedrijf uit Wolfsburg. Als topman van een van Duitslands belangrijkste bedrijven is hij een Bekende Duitser, waarover de afgelopen jaren veel is gesproken en geschreven. Donderdag werd bekend dat ook andere managers in het concern de wacht is aangezegd.

Het concern, dat onder Winterkorn flink groeide, moet nu vrezen voor miljardenboetes, kostbare terughaalacties en dalende verkoopcijfers. Branche-expert Stefan Bratzel, die doceert aan de economische hogeschool in Bergisch Gladbach, schat in een [interview met Tagesschau](#) in dat het concern sterk genoeg is om dit schandaal te overleven.

'Men heeft hier gewoon niet goed gecontroleerd'

Bratzel noemt het schandalig dat de politiek tot nu toe steeds heeft weggekeken. Er waren aanwijzingen genoeg dat er werd gesjoemeld maar toch kwamen er geen betere controles. Daarmee heeft de politiek niet alleen de Duitse industrie schade berokkend, maar eerder al de Duitse volksgezondheid. "Ik wil daarmee niet zeggen dat het contact tussen politiek en industrie in Duitsland te nauw was, maar men heeft hier gewoon niet goed gecontroleerd. Deze onafhankelijkheid moet ondanks een nauwe samenwerking - die ik belangrijk en noodzakelijk vind - blijven bestaan."

Bedrijfscultuur

Bratzel is niet de enige met kritiek op politiek en overheid. Oppositiepartij De Groenen noemt het 'schijnheilig' dat verkeersminister Alexander Dobrindt nu met een onderzoekscommissie komt. Volgens De Groenen moet de minister hebben geweten van de verdenkingen tegen Volkswagen. Minister Dobrindt maakte overigens [donderdag bekend](#) dat al in het eerste bezoek van de commissie woensdag aan Wolfsburg duidelijk werd dat ook Europese dieselauto's zijn voorzien van de frauduleuze software.

De [Frankfurter Allgemeine Zeitung schrijft](#) dat de bedrijfscultuur van Volkswagen er debet aan is dat het zover kon komen. Het hiërarchisch geleide bedrijf had de oude topmannen allang moeten vervangen door een nieuwe generatie. Dan was er wellicht meer ruimte geweest voor kritische geluiden, denkt de krant. Omdat het zo goed ging met Volkswagen was er voor de bestuurders en commissarissen weinig aanleiding om ongemakkelijke vragen te stellen.

De fraude-affaire raakt niet alleen Volkswagen. Sowieso raakt het ook de talloze toeleveranciers als het met Volkswagen slecht gaat. Het was overigens een van de andere Duitse industriereuzen, Bosch, die de techniek voor de uitstootreductie leverde, waarmee de fraude werd gepleegd, [berichtte Spiegel Online](#).

Ook de deelstaat Nedersaksen voelt de klappen. De deelstaat heeft 20 procent van de aandelen Volkswagen in bezit en minister-president Weil is lid van de raad van commissarissen. Daarbij staan duizenden banen in de deelstaat op het spel.

Imagoschade

Kenneren voorspellen dat nu ook naar buiten zal komen dat de andere grote Duitse automerken soortgelijke fraude pleegden. Donderdag doken al berichten over BMW op. De imagoschade voor de Duitse industrie is niet te overzien, jammeren experts en woordvoerders uit de industriebranche.

Bij de positieve cijfers over het ondernemersklimaat die [donderdag naar buiten kwamen](#), werd direct aangetekend dat het Volkswagen-effect hierin nog niet is

meegewogen. In oktober zou die IFO-barometer weleens een stuk ongunstiger kunnen uitvallen.

Columnist en internetkenner Sascha Lobo ziet een lichtpuntje in de onfrisse affaire. Volkswagen heeft volgens hem een intelligente software weten te maken, die zich aan situaties kan aanpassen. "een showcase van slimme technologie, die ongetwijfeld in de prijzen had kunnen vallen bij een of andere EU-wedstrijd. Als het niet voor bedriegen en ontduiken had gediend", smaalt hij op [Spiegel Online](#).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/13155/auto-industrie-beeft-op-grondvesten>